

Odbor je bil sestavljen tako: predsednik D. Češnik; podpredsednik Fr. Mercina; tajnik Rudolf Horvat, njegova namestnica gđ. Marica Dovgan; blagajnik Anton Skala; pevovodja Ferdo Juvanec, njegov namestnik Fr. Verbič.

Nato poroča tajnik še o številu naročnikov na stanovske časopise.

Najprej prebere imena naročnikov na „Domače ognjišče“ izmed učiteljstva in šolskih vodstev, ki jih pa z ozirom na izredno majhno naročnino ni posebno mnogo; zato pozivlja učiteljstvo k večjemu zanimanju in vztrajnejši agitaciji, saj delamo s tem le zase in našo ljubljeno — šolo.

Obsoditi se pa mora zaniknost glede naročbe na naš edini slovenski pedagoški list „Popotnik“; zakaj od 45 šol, ki so v našem okraju, je samo 22 nanj naročenih, izmed 81 učiteljev pa — 9! To kaže pač malo zavesti in želje po napredku, zato se vendar že vzdramimo: saj kdor ne spoštuje se sam — podlaga je tujčevi peti!

Glede števila naročnikov na „Učit. Tov.“ in „Zvonček“ pa tajnik ni mogel navesti nobenih podatkov, ker jih vzlic pismeni prošnji ni prejel od dotičnih upravnikov. Tajnikovo poročilo se nato soglasno sprejme.

III. Blagajnik poroča, da je bilo v preteklem letu 1906. prebitka 99 K 84 h. Poleg tega pa ima društvo pri postojnski posojilnici naloženih 345 K 6 h, pri hranilnici učiteljskega konvikta pa 100 K in obresti. Računi so se našli v popolnem redu ter se je nato blagajnikovo poročilo soglasno odobrilo.

IV. Prebere tovariš Rudolf Horvat svoje poročilo „O p o u k u v oddelkih“, ki je bilo jako obširno in temeljito ter se je sprejelo s pohvalo kakor tudi vse nasvetovane teze, oziroma predlogi. Celotno poročilo se priobči na željo društvenikov v „Popotniku“.

V. Pri točki „volitve“ predlaga g. Stritar dosedanji odbor, kar obvelja soglasno.

VI. Za delegate k „Zavezinemu“ zborovanju so bili na predlog g. Horvata soglasno izvoljeni sledeči gg. oziroma gospodične: Jož. Brinar, Drag. Češnik, Ferdo Juvanec, Anton Skala, Marica Dovgan in Rozina Jelenc; za namestnika: Albin Stritar in Vinko Zaletel.

VII. Pri „raznih nasvetih“ predlaga g. Horvat, da pristopi društvo z dvema deležema k „Učit. tiskovnemu društvu“ v Ljubljani, kar obvelja soglasno.

Dalje predlaga isti tovariš, da prispeva društvo svojemu bivšemu dolgoletnemu članu rajukemu, g. nadučitelju Val. Pinu, za nagrobni spomenik primeren donesek. Po kratki debati obvelja 50 K, ki se izplačajo, ko se postavi spomenik.

Glede letnine se sklene ostati pri dosedanjem znesku 2 K ter se torej ne pritrdi predlogu g. Grmka pri „Zavezinemu“ zbo-

rovanju v Šoštanju, da bi se letnina primerno povišala in potem „Učit. Tov.“ pošiljal brezplačno.

Po vzporedi je bil še svoboden razgovor o letošnji skupni konferenčni točki „Vzroki neuspešnega pouka v spisju in sredstva za izboljšanje istega.“

Pri tem razgovoru navede tov. Horvat skoraj vse vzroke in sredstva, h katerim se pristavi enega g. nadzornik. Tovariš Horvat opozori učiteljstvo končno še na vse one knjige, ki se v njih obravnava o spisju.

Nato g. predsednik z zahvalo g. predavatelju, vsem drugim navzočnikom pa za pozornost zaključil občni zbor.

Književnost in umetnost.

Popotnik. Letnik XXVIII. Štev. 4. — Učiteljstvu priporočamo v uvaževanje uvodni članek „Realne študije pri Slovencih“ (spisal V.). — I. Klemenčič priobčuje spis „Ali je slovniki pouk v ljudski šoli opravičen?“ Njegovo načelo je: Proč s teoretiškim slovnikiškim poukom! — Drag. Pribil nadaljuje svoje poročilo „Na četrtem vseučiliškem tečaju v Turnovu“. — Tudi članek „Eksperimentalna pedagogika“ (spisal Č.) je — enako prvemu — vreden uvaževanja. — V „Šolsko-higejenskih utrinkih“ govori Ign. Šijanec o gimnastiki dihanja, o njenem pomenu, njeni tehniki in metodiki. — Književno poročilo“ prijavlja razne ocene, „Razgled“ (Listek — Kronika — Pedagoški paberki) pa obsega obilico raznih zanimivih notic.

Domače ognjišče. Vsebina 4. številke: Branibor: Dajte otrokom cvetic! — Karel Wider: Alkohol in tobak. — Rudolf Horvat: O vzgoji otrok v predšolski dobi. — Domači zdravnik, Dr. B. D.: O vzrokih bolezni. — Dopisi. — Drobtine. — Tudi ta številka „Domačega ognjišča“ priča, da je list vreden vsestranske podpore. Zato ga podpirajmo!

Zlati pot. Spisal E. Brinšek. Vsebina: Vzorna ljudska šola. — Cerkev in nje preosnova. — Država in dežele. — V korist zlasti nižjih slojev. — Pogled po domovini. — Založil pisatelj. Bobovo (pošta Šmarje pri Jelšah). Cena 1 K s poštnino 5 h več.

Politiški pregled.

* **Saniranje deželnih financ na Štajerskem in Koroškem.** Osrednja vlada na Dunaju je nakazala Štajerski in Koroški brezobrestno državno posojilo, in sicer Štajerski en milijon kron, Koroški pa 400.000 K, da si sanitirata finance.

Horak v Ljubljani, ker je bil ondi že pred 50 leti združil nekatere ljubljanske obrtnike v „Obrtniško pomožno društvo“, ki je bilo v prvi vrsti denarna zadruga in je že prvotno uradovalo slovensko in nemško. Vendar je vse drugo slovensko občinstvo na posojilnice javno opozoril šele znani naš domoljub, gospod dr. Josip Vošnjak, ki je v letu 1868. potoval po Češkem, da bi se seznanil z ondotnimi razmerami in potem Slovence opozoril na vse, kar je ondi hvalevrednega našel. Res je storil blagi domoljub to v „Slovenskem Narodu“, v katerem je poudarjal posebno to, kako je na Češkem z veseljem videl, da so imeli skoro v vsaki vasi svojo „založno“. Nato je poudarjal potrebo takih zavodov za Slovence tudi v koledarju (1871) družbe sv. Mohorja, kjer je bil obenem priobčil tudi vzorna pravila. Praktično pa je poizkusil napraviti prvo slovensko posojilnico v svojem takratnem službenem kraju, v Šmarju pri Jelšah, kar se mu pa ni posrečilo, ker je bil ta kraj prehitro zapustil, preselivši se v Slovensko Bistrico. Vendar so pa istočasno ljutomerski rodoljubi po navodu Schulzejevih knjig in pravil ustanovili že l. 1871. kot društvo takorekoč prvo slovensko posojilnico, kateri je že bodoče leto tudi kot društvo sledila posojilnica pri sv. Jakobu v Rožni dolini. Da sta obe vzeli Schulzeja za vzor, to posnamemo že iz

tega, ker sta obe visoke deleže uvedli in svojo moč stavili posebno v deleže.

Zato pa imata dandanes še obe prav velike vsote v deležih. Kar se je slovenskih posojilnic prvotno osnovalo (n. pr. v Metliki), so vzele tudi le bolj Schulzeja za vzor; metliška posojilnica ima tudi dokaj visoke deleže, od katerih daje precej veliko delnine. Skoraj po enakih vzorih se je osnovala tudi prva posojilnica na Vrhniki, dasi je začela pozneje delovati. Celjska posojilnica je uvedla poleg velikih tudi male deleže in to zaradi tega, da si je pridobila s tem davčne olajšave zakona z dne 27. decembra 1880. Po njenem vzoru se je osnovalo več slovenskih posojilnic, katere strinjajo nazore Schulzejeve in Raiffeisnove in se obenem opirajo, kakor se tudi morajo, na zadružni zakon iz leta 1873.

Prva slovenska posojilnica, ki je delovala že veliko let pred zadružnim zakonom, je bila 8. junija 1874 sprejeta v smislu tega zakona v zadružni register pri c. kr. dež. sodišču v Ljubljani. To je bilo ondotno „Obrtno pomožno društvo“. Druga registrovana je bilo „Gornjesavinska posojilnica v Mozirju“, ki je bila v zadružni register v Celju sprejeta 18. avgusta 1874. (Dalje.)